

miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 1/2005

Vážení krajanovia,

Zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v Oslo si Vás dovoľuje pozvať na tradičné Novoročné stretnutie s krajskou komunitou.

V súvislosti s nástupom nového veľvyslanca Slovenskej republiky v Nórskom kráľovstve sa pri tejto príležitosti uskutoční aj stretnutie s designovaným veľvyslancom Dušanom Rozborom.

Uvedené spoločenské podujatie sa uskutoční dňa 28. januára 2005 o 17.30 hod. v priestoroch ZÚ SR v Oslo, Thomas Heftyes gate 24.

Mikulášska zábava

Spolu s českým krajským spolkom sme 5. decembra usporiadali Mikulášsku zábavu pre deti i dospelých v Screamin' Chicken Rock Club na Økern.

Hneď na začiatku chcem pochváliť duše podujatia, Jana a Jiřího, ktorí spolu s ďalšími funkcionármi výboru Tsjekkisk-Norsk Forum vložili do prípravy a priebehu zábavy veľa úsilia.

A keď už človek vloží veľa námahy do prípravy, poteší ho, keď sa zábava vydarí bohatou účasťou. Počítali, a dúfali sme, že nás bude tak 60 – 70. Nakoniec nás tam bolo snáď dvojnásobok. Nájst' si miesto na sedenie, aspoň na zjedenie dobrôt, ktoré usporiadatelia pripravili, nebola šanca. Jedlo a pilo sa pri bare, na pultoch pozdĺž stien na stojáka. Ale vyparadené deti, vzrušené očakávaním darčiekov a príchodu Mikuláša, ktorého vraj mal sprevádzať čert a anjel, by aj tak neobsedeli. Zhromaždili sa pred premietacou plochou, na ktorej sa odohrávali senzačné zážitky klokana Hopika. Dospelí sa stavali do dlhej rady na moravské klobásky s kremžskou horčicou, uhorkou a pravým, českým chlebom. Za pultom kmitala Libuše s Jiřím a smädné hrdlá zásoboval Jan (Honza). Správy o kulinárskom zážitku moravských klobások sa rozniesla po lokáli, to už však bolo neskoro. Ja sám som stál v rade dvakrát, len aby som to prvýkrát vzdal, lebo sa klobásky minuli a ďalšie sa varili. Nevadilo mi to, lebo tak ako v rade, tak i v priestoroch bola výborná, uvoľnená atmosféra. Ľudia stretli dávno nevidených známych, z malých detí boli mladí muži a slečny.

Mikrofónu na scéne sa ujali konferenciéri, lebo Mikuláš už bol za rohom. Za scénou to začalo strašidelne hrmieť, a spod opony sa valil divadelný dym. Deti i dospelí s napätím sledovali vchod na druhej strane miestnosti. Zrazu sa v dyme zjavil vysokánsky Mikuláš v bielom háve, s bakoňou a veľkou knihou, kde mal zapísané všetky deti. Po boku mal anjela-huncúta a čerta s maskou. Deti, ktoré sa už natlačili dopredu, sa zháčili a ustupovali. Zrazu nechcel nikto byť prvým. Ale pevne sa držiac otcovej, či maminkej ruky sa predsa len niektorí odhodlali a predstúpili pred Mikuláša. Ten si ich mená našiel v knihe a treba

povedať, že v miestnosti sa našli len dobré deti, a žiadne neodišlo bez nádielky. Hoci, kvôli neočakávanému počtu dobrých detí sa vreco s darčekom skoro vyprázdnilo a iba zásah usporiadateľov, hekticky baliacich nové darčeky na dlážke kuchyne, zachránil Mikuláša od vyhlásenia bankrotu.

A po krátkej prestávke a kontrole nádielky prišla na rad tombola. Za všeobecného veselí sa výhercovia odnášali fľaše z vínom, plechovky piva, knihy, videokazety, ozdobné predmety a ktovie, čo ešte. Toto je hysj, hysj – jedno z detí na svoj los vyhralo fľašu tvrdého alkoholu a strážilo ju tak, akoby sa celkom určite s rodičmi nechcelo deliť.

Všetko nakoniec dobre dopadlo. Aj požiarny poplach sa spustil, ale ani u nás, ani na benzínke pod nami to neurobilo zvláštny rozruch.

Keď sme o deviatej odchádzali, začínalo sa tancovať.

Bolo to vydarené podujatie s nezabudnuteľnou atmosférou a motivovalo usporiadateľov k tomu, aby rozmýšľalo o jeho opakovaní.

Vlado Branko

Zapamätajte si dátum sobota 5. marec 2005, kedy sú slovenskí i českí krajanovia pozvaní na večer Prvej českej hospody. Je to sobota a dôraz bude na tému českej krčmy. Pre návštevníkov sa pripravuje guláš, sviečková, knedle, utopenci a určite aj nejaké koláče. Na pitie bude okrem nealka aj moravské vína a plzenské a budejovické pivo. Bude hudba a tanec a otváracie hodiny, kým bude dobrá nálada.

Fotografie z Mikulášskej zábavy nájdete na www.slovakia.no/mikulas a na 3. strane miniBudzogáňa.

Všetkým Slovákom dobrej duše, členom a priateľom Nórsko-slovenského spolku želáme všetko najlepšie do nového roku 2005, veľa šťastia a zdravia.

vedenie NSF

Cena života

Táto téma priamo nesúvisí so slovenským spolkom ani so Slovenskom. Napriek tomu podnet napísať tento článok vyšiel práve zo stretnutia českého a slovenského spolku.

Chcem vysvetliť, aký cenný je život. Pre vysvetlenie prečo sa cítim byť povolaná o tom písať, popíšem na úvod v skratke moju skúsenosť:

Od apríla minulého roka som sa starala o jedno malé dievča ako "dagmamma". Jej mama mala začiatkom roka rakovinu prsníka a nebola ešte celkom pri silách. Začiatkom augusta jej našli v tele metastázy a jej šance úplne sa vyliečiť posúdili ako mizivé. Mala vtedy 30 rokov a jej dcérka práve oslávila rok. Nasledovali čierne týždne a mesiace a zrovna v tejto chvíli ostávajú už zrejme iba dni, maximálne týždne.

Žena nie je moja príbuzná ani kamarátka, napriek tomu som ničivou silou vťahnutá do diania. Snažila som sa uvažovať a vcítiť sa do jej situácie, do situácie jej rodičov, manžela aj dcérky, keďže s nimi všetkými som v kontakte. Aké je osláviť 31. narodeniny a vedieť, že sú posledné? Posledné Vianoce, posledný "Nový rok"? Vidieť manžela, ktorému sa rúca svet a dcérku, ktorá si ju nebude pamätať, hoci si boli najbližšie na svete? Že dcérka bude bez mamy, hoci ju tak strašne potrebuje, že tu nebude NIKDY viac, keď ju jej dcéra bude potrebovať?!

Naozaj si myslíte, že nežiť je lepšie než ako napr. žiť na vozíčku?! Som presvedčená, že táto žena si to nemyslí. Som presvedčená, že si to nemyslí NIKTO z tých, ktorí boli blízko smrti a mali dosť času doplna si to uvedomiť. Zamyslite sa nad tým, čo máte radi, spomeňte si na príjemné chvíle. V koľkých z nich boli fungujúce nohy nevyhnutné? Čo tak dobrá kniha, príjemný rozhovor, blízkosť ľudí, ktorých máte radi, slnečné ráno, vôňa kvetov, chuť obľúbeného jedla.....? Keď posúдите všetky plusy a mínusy života, nemôže vám vyjsť nič iné, než že obmedzená pohyblivosť je detail. Život na vozíčku je určite veľmi ťažký, ale aj ten je závideniahodný, keď sa naň pozriete z druhej strany...

Ludia v koncentračných táboroch prežili peklo, prežili ho vďaka upnutosti človeka k životu a nádeji. Všetci sa bojíme smrti, ako je možné, že na to tak ľahko zabúdame? Paraolympionici sa so svojimi handikapmi dostali po fyzickej stránke ďalej, než sa kedy dostane väčšina z nás zdravých. Ide o uhol pohľadu, vážte si, čo máte!

Zuzana Biacovská Olsson

Chcete pozerat' slovenskú televíziu?

V dnešnej dobe už málokto chytá televízny signál na vlastnú rebrovanú anténu za oknom obývačky, namierenú na najbližší vysielač, ktorý sa v ideálnom prípade dal vidieť na najbližšom kopci. Strechy i steny panelákov boli ozdobené lesom antén. Anténa poskytovala pár programov.

V dnešnej dobe si televízny signál v našich prijímačoch urobí výlet do vesmíru, cez satelitnú družicu, než sa vráti na zem, do našich prijímačov. Platí to aj pre káblovú televíziu, ktorá tiež prijíma signál zo satelitu.

Nad hlavami máme aj signál slovenskej televízie, teda STV1, STV2 a Markízy okrem 13-tich slovenských rozhlasových staníc, ktoré môžeme počúvať v kvalite porovnateľnej s CD-čkami.

Táto možnosť je tu už roky, ale je málo známa medzi Slováckmi v zahraničí. Pozerat' ktorýkoľvek z hore uvedených televíznych programov je mimo územia Slovenskej republiky nelegálne. Ale nestrieľa sa za to, tisícky Nórov v Španielsku rovnako nelegálne pozerajú nórske televízne programy.

Kľúčom k slovenskej televízii je Slovak-link dekodovacia karta do digitálneho dekodéra. Túto možno na Slovensku kúpiť, ak máte na Slovensku adresu, pozrite si www.slovak-link.sk. Samozrejme to pre Vás môže kúpiť rodina, či známi. Satelitnú anténu a digitálny prijímač si môžete kúpiť kdekoľvek.

V Bratislave jeden náš známy kúpil kompletne vybavenie pozostávajúce zo 120-cm satelitnej antény, digitálneho dekodéra/prijímača a karty s platnosťou na 2 roky za 17.000 SKK.

Vlado Branko

predajca v Bratislave

Sortec elektronik, s.r.o.
Karpatská 3
811 05 Bratislava
tel.: 02 / 52493623
e-mail: sortec@mail.eurotel.sk
internet: www.sortec.sk

České televízne kanály – www.czechlink.cz
predajca - www.trade-technology.cz/kontaktoch

Už dávnejšie nám do redakcie prišla žiadosť o distribúciu petičných hárkov, návrhu Slovenskej ľudovej strany o pomenovanie nového bratislavského mosta Mostom Andreja Hlinku. Ak niekto má záujem získať podpisy na petičné hácky, máme ich v redakcii. Už nám totiž prišla aj urgencia odpovede – uverejňujeme:

Vážení bratia a sestry,

blíži sa prvá rekapitulácia petície na pomenovanie budovaného bratislavského mosta na Most Andreja Hlinku. Prosíme Vás o poslanie petičných hárkov pokiaľ ste sa nebáli podpísať sa pod predtým Vám poslanú petíciu.

Pokiaľ máte názor, že nie je možné a ani vhodné pomenovať most v hlavnom meste Slovenska po Andrejovi Hlinkovi oznámte nám to taktiež, aby sme neboli uvedení do omylu, že iba petičné hácky nenašli cestu do cieľa.

S pozdravom,

**Za Boha a národ!
Verní sebe, svorne napred!**

Počítač s priateľským jazykom

Chcem sa tu podeliť o poznatok, ktorý bol pre mňa nový a možno by bol pre niekoho užitočný. Počítačom, a nie jedným, je už vybavená každá rodina. A určite každý z nás zažil počítač, ktorý nechce poslúchať, nezapojí sa na internet, nevytlačí napísaný dokument, alebo hlási nejaké chyby. Možno by nám niekedy bolo ľahšie, keby s nami ten počítač hovoril v reči, ktorá nám je bližšia než nórcina, v slovenčine/češtine.

Dostal som tip, a vyskúšal, že je tu v Nórsku možné kúpiť špičkový stolný i prenosný počítač, ktorý s nami bude komunikovať v češtine.

Renomovaná firma Dell Vám dodá počítač s továrensky nainštalovanou češtinou, ako operatívny jazyk. Takže ani nórcina, ani angličtina.

Oproti nórcine má čeština ešte jednu výhodu: Vždy, keď si kúpim nový počítač, odnesiem ten "starý" na Slovensko. S nórcinou si na Slovensku nepomôžu, tú treba vymazať a nahráť všelijako získané slovenské / české verzie. A keď si niekto myslí, že počítač bude, po týchto operáciách, pracovať rovnako spoľahlivo, ako s továrensky nainštalovanými programami, tak sa mýli.

Firma Dell je fantastická aj v tom, že si počítač môžete do detailu cez internet skomponovať podľa svojich potrieb. Chcem počítač používať na sťahovanie hudby z internetu, tak pridám na kvalite zvukových komponentov, ale zase nepotrebujem 16:9 obrazovku.

Počítač si vyberiete buď podľa inzerátov firmy Dell v novinách, alebo si ho skomponujete cez internet, ale objednať ho s českou verziou musíte cez telefón. Cena bude taká istá, ako s nórskou verziou. V Dell s tým robí Sigvart Øverstrøm tel: 23162303 - linka 5838.

sigvart_overstrom@dell.com

Fotografie z Mikulášskej zábavy 5. decembra 2004.

Viac fotografií, a vo farbe
www.slovakia.no/mikulas

Deichmanske na ulici

Jedno jesenné nedeľné ráno som sa mal v Bratislave stretnúť s priateľom. Včas som vyrazil z domu. Pred panelákom ma čakalo prekvapenie: Okolo odpadkových kontajnerov bolo dosť ľudí a vyberali z nich knihy. Niektorí ich už mali pekne uložené na rozprestretých novinách na chodníku, iní to hádzali rovno do čiernych vriec a na vozíky, na ktorých knihy odnesú do zberu, alebo s nimi budú kúriť.

Dva plné smetiaky, a kníh boli snáď tisícky. Úchytom som zazrel knihu o Švejkovi, cestopisy Zikmunda a Hanzelku, knihy edície Stopy i Knižnice svetových bestsellerov. Ponáhľal som sa na stretnutie. Asi po 100 metroch mi to nedalo. Vrátil som sa a dal som sa do reči s jedným chlapíkom, ktorý knihy nebral podľa názvu, ale váhy, zjavne s úmyslom odviezť ich do zberu.

- "Čo s tým budete robiť?"

- "Odveziem to do zberu" – ale napadla ho lukratívnejšia myšlienka – "s tým idem do antikvariátu."

Hovorím – "Dajte, ja to od vás kúpim" – oni boli dvaja. Nakladali mi knihy do krabice i do vozíku. So závisťou som nakúkal vedľajšiemu staršiemu pánovi cez plece, ktorý si naozaj navyberal atraktívne tituly.

Hovorím svojim známym – "Dám vám za to dvesto korún."

- "A tristo by ste nedali, mladý páno?" – hovorí ten druhý.

- "Dvesto vám dám! Keby to boli také knihy, ako vyberá ten pán vedľa, dal by som viac."

Jeden z nich pokračoval pri kontajneroch, s druhým sme vyviezli výtahom knihy do bytu. Vyklopili sme tam jednu krabicu od televízoru a celý vozík, rovno na koberec uprostred obývačky. Chlapík dostal dvestovku a päťdesiatku a bol rád.

Utekal som na stretnutie. Mal som dobrý pocit. Dal som zarobiť bezdomovcom, zachránil som kopolu kníh pred deštruovaním a bolo to také ľudské.

Večer som knihy spočítal a bolo ich 250. Rozmýšľal som na ľudmi, ktorí vyhodia tisícky kníh do smetia. Možno by stačil telefón do domu dôchodcov, nemocnice.

Do Nórska som si z úlovku doniesol jedinú útlu knižičku. Volá sa "Okienka do Škandinávie" a je to reportáž dvoch novinárov denníka Smena zo zájazdu Lúčnice po Škandinávii v roku 1956. Knižka vyšla v roku 1958.

Z knižky veje vietor komunizmu, ČSM, triedneho i ideologického boja. Okrem úryvku, ktorý začína pod týmto textom, som tam našiel fantastické pohľady na dekadentné "besnenie" mládeže v džezovom klube, pedagogické riešenia švédskej mládeže v polepšovni, stretnutie s pánom Jörgensenom, agentom kontrašpionáže, ktorý ich chce nalákať na emigráciu. Pobavil som sa, ale má to aj svoju poéziu, pôvab. Snáď sa nájde miesto v budúcich Budzogaňoch na ďalšie "okienka" zo Škandinávie.

Vlado Branko

OKIENKA DO ŠKANDINÁVIE

úryvok:

V nórskom mestečku Mysen prišiel k našim autobusom čiernovlasý mladík. Najprv nesmelo obchádzal, až sa rozhodol. Prihovoril sa po česky. Na jeho češtinu lepil sa však už severský prízvuk. Kedysi študoval na vysokej škole v Prahe. Býval na Vinohradoch. Má tam matku – ktovie, čo robí. Sedem rokov ju už nevidel.

- Môžete od vás cestovať do Austrálie? Ja tam teraz odchádzam na dva roky pracovať... – povedal úvodom

- Cestovať do Austrálie iste nie je zlá vec. Možno, že sa aj tam dostaneme... ale práce máme doma dosť.

- U vás musí mať každý občiansku legitimáciu. To nie je demokracia. Tu je sloboda, nik sa o nikoho nestará. Nepotrebujeme nijaké papiere. Keď ma prejde auto, ani nebudú vedieť, kto som...

- Pokladáte to za osobnú výhodu?

- Pozrite, nevidíte tu zle oblečených ľudí...

- Pozrite, aj my nie sme otrhaní...

- Ved' vidím, ale dostať u vás takúto nylonovú košeľu, ako mám ja?

Vedel sa ovládať. Ťažko však hľadal, tak ako všetci emigranti, s ktorými sme sa stretli, vážne argumenty.

Môže cestovať do Austrálie. Nemusi mať občiansku legitimáciu. Mal na sebe oblek z anglickej látky a peknú nylonovú košeľu.

Nám ho bolo ľúto.

Tá nylonová košeľa – ozaj, nik z nás by ju nechcel obsypávať omrvinkami kyslého emigrantského chlebička. Myslím, a nebolo ťažko vycítiť, že by tento mladík radšej cestoval k matke na Vinohrady ako do Austrálie.

A nie je sám.

Písali ste nám ešte, vážený pán exulant, že sme "reprezentanti komunistického štátu". Sme. A vyslovili ste nádej, že československá mládež "si uchovala zdravý inštinkt". Uchovala si naozaj. A preto sa vás pýtame: koho reprezentujete vy?

Nežiadame odpoveď.

Ale teraz budeme klásť otázky my:

Prečo ste nám vo vašom liste nenapísali napríklad o profesorku zo Znojma, ktorá päť rokov slúžila u dánskeho farára za byt a stravu a stala sa nakoniec poľutovaniahodnou prostitútkou...

...alebo o artistke z južných Čiech, ktorá sa niekoľko rokov nechala v cirkuse vystreľovať z kanóna a smrteľne chorá a fyzicky zničená prihlásila sa na našom veľvyslanectve...

...alebo o dvadsaťročnom chlapcovi, ktorý z dobrodružstva opustil svoju vlasť, prežil peklo cudzineckých légii, cestou z Vietnamu vyskočil v Suez z lode, prešiel peši severnú Afriku, a prihlásil sa na československom veľvyslanectve v Kodani...

...alebo...

Nuž nebudeme pokračovať. Vieme, prečo ste nám napísali.

Košeľa, vraví sa, je bližšia ako kabát.

Najmä ak je nylonová, všakver, vážený pán exulant?

Juraj Vereš a Slavo Kalný

Slovenské vydavateľstvo politickej literatúry, Bratislava
1958